

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ, ЗДОРОВ'Я ТА ТУРИЗМУ
КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету фізичного
виховання, здоров'я та туризму
М.В.Маліков
(ініціали та прізвище)

2023р

ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ В ПЕДІАТРІЇ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки магістрів

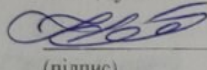
денної (очної) та (дистанційної) форм здобуття освіти спеціальності 227
«Терапія та реабілітація», освітньо-професійної програми «Фізична терапія».

Укладач к.мед.н. доцент Позмогова Наталія Василівна

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри фізичної терапії та
ерготерапії

Протокол № від « » 2023 р.

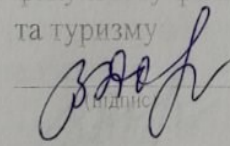
Завідувач кафедри

(підпис) д-р біол.наук, професор
Н.В. Богдановська

Ухвалено науково-методичною радою
факультету фізичного виховання, здоров'я
та туризму

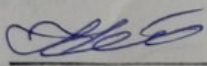
Протокол № від 2023 р.

Голова науково-методичної ради
факультету фізичного виховання, здоров'я
та туризму

(підпис) В.В. Дорошенко
(ініціали, прізвище)

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

(підпис) (ініціали, прізвище)

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти,	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 022 «Охорона здоров'я»	Нормативна	
		Цикл дисциплін загально- професійної підготовки	
Загальна кількість годин –108	Спеціальність 227 «Фізична терапія, ерготерапія»	Рік підготовки	
		4-й	4-й
		Лекції	
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: –3 год	Рівень вищої освіти: бакалаврський	16 год.	4
		Лабораторні	
		16 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		76 год.	100 год.
		Вид контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Фізична терапія в педіатрії» є надання основних теоретичних знань з психофізичних особливостей дітей з вадами розвитку та захворюваннями різних систем організму та формування навичок роботи з цією категорією пацієнтів у сфері фізичної реабілітації.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Фізична терапія в педіатрії» є:

- ознайомлення студентів з основними захворюваннями дітей;
- навчання методикам обстеження дітей з метою правильного підбору засобів фізичної реабілітації у рамках здійснення реабілітаційної програми.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні захворювання у дітей,
- загальну характеристику засобів фізичної реабілітації та методичні особливості їх застосування у педіатрії;

вміти:

- будувати процес реабілітації, спираючись на знання психофізичних особливостей дітей з вадами розвитку;
- робити обстеження тону м'язів, амплітуди рухів, функціональної мобільності, координації рухів, чутливості, рефлексів, свідомості, сприймання тощо;

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **результатів навчання (компетентностей):**

- скласти реабілітаційну програму;
- практично використовувати засоби реабілітації для відновлення сили, координації, зменшення тону м'язів тощо.

Міждисциплінарні зв'язки. Під час вивчення курсу “Фізична терапія у педіатрії” викладення матеріалу базується на знаннях, які студенти отримали на курсах таких як, анатомія людини, фізіологія людини, вікова фізіологія, основи реабілітації, лікувальна фізична культура.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ I. Фізична реабілітація дітей із захворюваннями нервової системи та опорно-рухового апарату

Тема 1. Вступ у дисципліну " Фізична терапія в педіатрії "

Принципи та завдання фізичної реабілітації в педіатрії. Дитячі реабілітаційні заклади. Спеціалізовані центри реабілітації для дітей з різною патологією. Організаційно-методичні особливості фізичної реабілітації дітей різного віку. Основні засоби фізичної реабілітації для дітей різного віку. Етапи реабілітації в педіатрії. Анатомо-фізіологічна характеристика дитячого організму в різні вікові періоди. Періодизація дитячого віку. Фізичний розвиток дітей різного віку. Етапи розвитку рухових навичок у дітей раннього віку. Мюнхенська функціональна діагностика розвитку дитини. Типові етапи розвитку здорових дітей. Оцінка та діагностування моторного розвитку дітей першого року життя. Загальні методичні вказівки до застосування засобів ЛФК в педіатрії. Протипоказання. Гімнастика дітей до року. Особливості гігієнічного масажу. Група ризику захворювань. Загартовування. Недоношеність як ризик інвалідності з дитинства. Шкали розвитку. Фізична реабілітація недоношених дітей. Кінезотерапія в системі фізичної реабілітації. Програма фізичної реабілітації недоношених дітей першого року життя.

Тема 2. Фізична реабілітація дітей із вродженими відхиленнями

Вроджені патології. Поняття пупочної грижі. Причини її виникнення. Комплекс реабілітаційних заходів; загальний масаж, ЛГ, фіксація грижі тейповим лейкопластиром або накладення пов'язки з еластичного бинта. Особливості реабілітації при лікуванні дисплазії, підвивихів та вивихів у кульшових суглобах у дітей до року: застосування відвідних шин і апаратів для пасивних рухів, загальний масаж. Реабілітаційні заходи для дітей старше року: фізіопроцедури, загальний масаж, аплікації парафіну. Реабілітація після хірургічного втручання: накладання гіпсової пов'язки; лікувальна гімнастика, масаж. Після зняття гіпсової пов'язки: аплікації озокериту, фізіопроцедури, загальний масаж, лікувальна гімнастика, гідрокінезотерапія. Кривошия: причини, діагностика. Основні реабілітаційні заходи: лікувальна гімнастика, лікувальна фізкультура (пасивні вправи на розтягування м'язів), загальний масаж, лікування положенням, фізіопроцедури (солюкс, електрофорез) парафінові (озокеритові) аплікації. Реабілітація в післяопераційний період після радикального лікування кривоший: гіпсовий комір; після зняття комірця: електрофорез, грязелікування, пасивні вправи, гімнастика у ванні, парафіно-озокеритові аплікації і загальний масаж. Вроджена клишоногість: поняття, візуальні ознаки. Немедикаментозне лікування клишоногості: застосування масажу, коригуючих вправ, фіксуєючих пов'язок еластичним бинтом (лейкопластиром) або гіпсових пов'язок, носіння ортопедичного взуття, фізіо- та гідротерапія, гарячі вологі укутування хворої кінцівки, опромінення лампою солюкс, ультразвук (фонофорез). Реабілітаційні заходи після зняття пов'язок: лікувальна фізкультура (активно-пасивні вправи, вправи на розтягування, гімнастика у воді, плавання, їзда на велотренажері); ортопедичне взуття та ортопедичні апарати. Види порушення тону м'язів. В'ялий параліч м'язів верхніх кінцівок у новонароджених: причини, механізми, клінічні ознаки; типи. Комплекс заходів при в'ялому паралічу: загальний масаж, пасивні рухи, лікування положенням (накладення шин), солюкс.

Тема 3. Основи корекційної роботи з дітьми, що мають порушення аналізаторів.

Причини порушення слуху. Класифікація порушень слуху. Психофізичні особливості дітей з порушеннями аналізаторів. Особливості розвитку дітей з порушеннями слуху (сприйняття, чутливість, руховий розвиток, увага, пам'ять, мислення та ін.). Причини порушення зору. Класифікація порушень зору. Види порушення рефракції. Особливості розвитку дітей з порушеннями зору. Клініко-педагогічна класифікація порушень мовлення, види порушень, їх характеристика, причини виникнення. Психолого-педагогічна класифікація порушень мовлення. Особливості розвитку дітей з порушеннями мовлення. Основи корекційної роботи з дітьми, що мають порушення зору. Основи корекційної роботи з дітьми, що мають порушення мовлення. Засоби фізичної реабілітації у відновленні порушень при дефектах аналізаторів.

Тема 4. Дитячий церебральний параліч (ДЦП). Етіологія, патогенез, клінічні ознаки, класифікація захворювання.

Мета, завдання фізичної реабілітації дітей з ДЦП. Визначення ДЦП. Етіологія, патогенез. Класифікація ДЦП. Клінічні картини за формою ДЦП. Характеристика рухового дефекту при ДЦП. Нормальний та патологічний моторний розвиток дитини першого року життя. Принципи фізичної реабілітації дітей з церебральним паралічем. Етапи фізичної реабілітації дітей з церебральним паралічем. План, завдання обстеження, особливості (залежно від віку). Обстеження сили м'язів та амплітуди рухів. Обстеження координації рухів. Обстеження рефлексів, чутливості. Обстеження моторних функцій. Складання реабілітаційної програми залежно від форми хвороби, функціональних порушень, віку дитини, ускладнень та супутніх захворювань. Раннє втручання (фізична реабілітація) при ДЦП, засоби фізичної реабілітації для розтягування та зміцнення м'язів, тренування рефлексів; вправи на координацію (самостійні та з допомогою). Тренування дрібної моторики при ДЦП. Основні авторські методики та засоби фізичної реабілітації при церебральному паралічі. Роль гідротерапії у фізичній реабілітації дітей з ДЦП. Роль іпотерапії у фізичній реабілітації дітей з ДЦП.

Розділ II. Фізична реабілітація дітей із захворюваннями внутрішніх органів

Тема 5. Фізична реабілітація дітей із захворюваннями органів дихання.

Методика обстеження органів дихання у дітей. Гостра пневмонія: поняття, етіологія, клінічна картина. Комплексна реабілітація: масаж грудної клітини, лікувальна гімнастика (у положенні лежачі, з урахуванням віку та температури тіла), фізіотерапія, дієтотерапія. баночний, вібраційний та перкусійний масаж. Бронхіальна астма: поняття, етіологія, патогенез, клінічна картина. Форми бронхіальної астми. Особливості застосування масажу таножних ванночок під час нападів астми. Реабілітаційні заходи між нападами: аероіонізація обличчя та дихальних шляхів, загальний масаж, лікувальна гімнастика, прогулянки, їзда на велосипеді, лижні прогулянки, дозована ходьба, рухливі ігри, фітотерапія, дієтотерапія, сауна. Комплекс ЛГ (загальнорозвиваючі, дихальні вправи, вправи з подовженим видихом, надуванням іграшок, вправи на розслаблення, проголошенням ряду шиплячих та свистячих звуків). Бронхіт: поняття, етіологія, патогенез, клінічна картина, стадії. Комплексна реабілітація: масаж, лікувальна гімнастика, інгаляції. Особливості та мета лікувальної фізичної культури при легневих захворюваннях у дітей: лижні прогулянки, ігри на повітрі, плавання в басейні (влітку у відкритому водоймищі), їзда на велосипеді. Правильний ритм дихання. Спеціальна реабілітація при респіраторних захворюваннях у дітей: дихальні вправи, релаксація, відпрацювання вміння правильно відкашлюватися, вправи з акцентом на повний видих, дихання через ніс і верхню частину грудної клітки.

Тема 6. Фізична реабілітація дітей із захворюваннями серцево-судинної системи.

Особливості будови та функціонування серцево-судинної системи у дітей. Методи дослідження серцево-судинної системи. Захворювання серцево-судинної системи у дітей

(ревматизм, вади серця). Спеціальна медична група А. Диспансерне спостереження дітей із вродженими вадами серця. Ревматизм: поняття, етіопатогенез, клінічні форми. Перший етап реабілітації - клінічний: задачі та засоби реабілітації. Особливості загального масажу та ЛФК. Фізіотерапія і гідробальнеотерапія: ультрафіолетове опромінення, електрофорез, електросон. II етап реабілітації - санаторний: задачі та засоби. Кліматотерапія. Особливості тренувального режиму. Вроджені вади серця. Особливості реабілітаційних заходів, в залежності від ступеня порушення: ЛФК (завдання), масаж з оксигенотерапією, фізіотерапія до операції та після. Методика підбору вправ ЛГ і визначення навантаження в залежності від виду вади серця, ступеня гемодинамічних та дихальних порушень. Реабілітаційні заходи на тренувальному періоді: вправи з гімнастичною палицею, набивними м'ячами, гантелями, білягімнастичної стінки, дозована ходьба на вулиці. Санаторно-курортне лікування: повітряно-сонячні ванни, теренкур (дозована ходьба), прогулянки вздовж берега моря, ЛФК, плавання, веслування, ігри на березі моря, лижні прогулянки, ходьба в лісі, парку, а також загальне УФ-опромінення.

Тема 7. Фізична реабілітація дітей із синдромом вегетативної дистонії та захворюваннями травної системи.

Поняття вегетативної дистонії. Етіопатологія та клініка ВСД. Комплексна реабілітація при ВСД. Фізичні методи лікування вегето-судинних захворювань у дітей. Застосування динамічної електронейростимуляції при вегето-судинній дистонії у дітей. Алгоритми курортної реабілітації дітей, хворих на вегето-судинними розладами. Особливості впливу ароматичних бальнеопрепаратів із хлоридно-натрієвими ваннами на вегетативне забезпечення і стан кардіогемодинаміки у дітей із синдромами вегето-судинної дистонії. Реабілітація дітей із захворюваннями травної системи. Особливості масажу при запорах і метеоризмі. Коліти: клінічні прояви, стадії. Реабілітаційний комплекс при колітах: гідротерапія; зігріваючі процедури на ділянку живота; загальний масаж; фізіопроцедури; ЛГ; аеробні дозовані фізичні навантаження. Гастрит: поняття, етіологія, патогенез, клініка. Етапи реабілітації. I етап - дієта, пиття, постільний режим; II - палатний режим: ЛФК, ранкова гімнастика (спеціальні заняття, що поліпшують моторику шлунково-кишкового тракту); III - загальний режим: ЛФК, прогулянки, їзда на велосипеді, прогулянки на лижах, плавання, сауна і повітряні процедури. Виразкова хвороба шлунка і дванадцятипалої кишки: поняття, етіологія, патогенез, клініка. Клінічний етап реабілітації: дієта, пиття мінеральної води. ЛФК в положенні лежачи і сидячи, масаж, прогулянки. Амбулаторно-поліклінічний або санаторний етап: щадна дієта. Загартування, прогулянки, ЛФК, загальний масаж, апаратний масаж спини і ніг. Адаптаційний етап: ходьба в поєднанні з бігом, ігри, ходьбу на лижах, їзда на велосипеді, плавання.

Тема 8. Фізична реабілітація дітей із розладами обміну речовин.

Порушення обміну речовин у дітей. Рахіт, гіпотрофія, ожиріння. Поняття рахіту. Етіологія. Ступені рахіту. Симптоматика. Завдання ЛФК. Особливості фізіотерапії. Дієтотерапія. Масаж. Поняття та причини гіпотрофії. Ступені гіпотрофії. Комплекс відновлювальної немедикаментозної терапії: ЛГ, масаж, фізіопроцедури, дієтотерапія. Ожиріння: поняття, типи, причини, механізм розвитку, ступені, клінічна картина. Комплексне немедикаментозне лікування ожиріння: дієта, ЛГ, помірні фізичні вправи (ігри, біг, ходьба), загальний масаж ніг та спини. Методичні особливості проведення лікувальної гімнастики.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	Денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	с/п	лаб	інд	с.р.		л	с/п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Розділ I. Фізична реабілітація дітей із захворюваннями нервової системи та опорно-рухового апарату													
<i>Тема 1. Вступ у дисципліну "Фізична реабілітація в педіатрії"</i>	13	2		2			9	13	0,5		0,5		12
<i>Тема 2. Фізична реабілітація дітей із вродженими відхиленнями</i>	14	2		2			10	14	0,5		0,5		13
<i>Тема 3. Основи корекційної роботи з дітьми, що мають порушення аналізаторів.</i>	13	2		2			9	14	0,5		0,5		13
<i>Тема 4. Дитячий церебральний параліч (ДЦП). Етіологія, патогенез, клінічні ознаки, класифікація захворювання</i>	14	2		2			10	13	0,5		0,5		12
Разом за розділом 1	54	8		8			38	54	2		2		50
Розділ II. Фізична реабілітація дітей із захворюваннями внутрішніх органів													
<i>Тема 5. Фізична реабілітація дітей із захворюваннями органів дихання</i>	13	2		2			9	13	0,5		0,5		12
<i>Тема 6. Фізична реабілітація дітей із захворюваннями серцево-судинної системи</i>	14	2		2			10	14	0,5		0,5		13
<i>Тема 7. Фізична реабілітація дітей із синдромом вегетативної дистонії та захворюваннями травної системи</i>	13	2		2			9	14	0,5		0,5		13
<i>Тема 8. Фізична реабілітація дітей із розладами обміну речовин</i>	14	2		2			10	13	0,5		0,5		12
Разом за розділом 2	54	8		8			38	54	2		2		50
Усього годин	108	16		16			76	108	4		4		100

5. Теми лекційних занять

№	Назва теми	Кількість годин
---	------------	-----------------

з/п		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	<i>Тема 1. Вступ у дисципліну "Фізична реабілітація в педіатрії"</i>	2	0,5
2.	<i>Тема 2. Фізична реабілітація дітей із вродженими відхиленнями</i>	2	0,5
3.	<i>Тема 3. Основи корекційної роботи з дітьми, що мають порушення аналізаторів.</i>	2	0,5
4.	<i>Тема 4. Дитячий церебральний параліч (ДЦП). Етіологія, патогенез, клінічні ознаки, класифікація захворювання</i>	2	0,5
5.	<i>Тема 5. Фізична реабілітація дітей із захворюваннями органів дихання</i>	2	0,5
6.	<i>Тема 6. Фізична реабілітація дітей із захворюваннями серцево-судинної системи</i>	2	0,5
7.	<i>Тема 7. Фізична реабілітація дітей із синдромом вегетативної дистонії та захворюваннями травної системи</i>	2	0,5
8.	<i>Тема 8. Фізична реабілітація дітей із розладами обміну речовин</i>	2	0,5
	Разом	16	4

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	<i>Тема 1. Вступ у дисципліну "Фізична реабілітація в педіатрії"</i>	2	0,5
2.	<i>Тема 2. Фізична реабілітація дітей із вродженими відхиленнями</i>	2	0,5
3.	<i>Тема 3. Основи корекційної роботи з дітьми, що мають порушення аналізаторів.</i>	2	0,5
4.	<i>Тема 4. Дитячий церебральний параліч (ДЦП). Етіологія, патогенез, клінічні ознаки, класифікація захворювання</i>	2	0,5
5.	<i>Тема 5. Фізична реабілітація дітей із захворюваннями органів дихання</i>	2	0,5
6.	<i>Тема 6. Фізична реабілітація дітей із захворюваннями серцево-судинної системи</i>	2	0,5
7.	<i>Тема 7. Фізична реабілітація дітей із синдромом вегетативної дистонії та захворюваннями травної системи</i>	2	0,5
8.	<i>Тема 8. Фізична реабілітація дітей із розладами обміну речовин</i>	2	0,5
	Разом	16	4

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	<i>Тема 1. Вступ у дисципліну "Фізична реабілітація в педіатрії"</i>	9	12
2.	<i>Тема 2. Фізична реабілітація дітей із вродженими відхиленнями</i>	10	13
3.	<i>Тема 3. Основи корекційної роботи з дітьми, що мають порушення аналізаторів.</i>	9	13
4.	<i>Тема 4. Дитячий церебральний параліч (ДЦП). Етіологія, патогенез, клінічні ознаки, класифікація захворювання</i>	10	12
5.	<i>Тема 5. Фізична реабілітація дітей із захворюваннями органів дихання</i>	9	12

6.	Тема 6. Фізична реабілітація дітей із захворюваннями серцево-судинної системи	10	13
7.	Тема 7. Фізична реабілітація дітей із синдромом вегетативної дистонії та захворюваннями травної системи	9	13
8.	Тема 8. Фізична реабілітація дітей із розладами обміну речовин	10	12
	Разом	76	100

8. Види контролю і система накопичення балів

Основний курс дисципліни «Фізична терапія в педіатрії» для студентів бакалаврів напряму підготовки: 227 «фізична терапія, ерготерапія» розбито на 2 розділи.

Поточний контроль знань						Підсумковий контроль знань		
1 атестація			2 атестація					
Розділ 1 (лабораторні заняття)	Письмова контрольна робота СРС	Поточе тестування розділу 1	Розділ 2 (лабораторні заняття)	Письмова Контрольна робота СРС	Поточе тестування розділу 2	Підсумковий тестовий контроль	Екзамен	Сума балів
10	10	10	10	10	10	20	20	100

Види поточного та підсумкового контролю:

- Виконання лабораторних завдань з кожного розділу за рахунок часу, відведеного на лабораторних заняттях;
- Письмова контрольна робота;
- Поточний тестовий контроль з кожного розділу;
- Підсумковий тестовий контроль;
- Підсумковий семестровий контроль (екзамен).

Лабораторні заняття

Лабораторні заняття оцінюються максимально у 20 балів протягом вивчення дисципліни: Робота на одному лабораторному занятті оцінюється максимально у 2,5 бали.

Критерії оцінювання:

а) послідовний виклад матеріалу з висновками в кінці відповіді, знання практичного матеріалу, володіння спеціальною термінологією, уміння творчо розв'язувати завдання – **2,5 бали** («відмінно» за національною шкалою);

б) послідовний виклад матеріалу, знання практичного матеріалу, часткове володіння спеціальною термінологією, при поясненні понять допущено помилки-**2 бали** («добре» за національною шкалою);

в) зміст матеріалу викладено частково, з порушенням іноді послідовності викладання, студент частково володіє знаннями практичного матеріалу, при поясненні понять допущено помилки, суть питання в основному розкрита, не зважаючи на зазначені вище упущення-**1,5 бали** («задовільно» за національною шкалою).

Доповнення та участь у дискусії на практичному занятті оцінюється у **0,5 бали**.

Самостійна робота

Засвоєння навчального матеріалу, що виноситься на самостійне опрацювання перевіряється за допомогою проведення письмових контрольних робіт (2-х протягом року). Вага 1 контрольної роботи оцінюється в 10 балів. Виконання 2-х контрольних робіт оцінюється максимально у **20 балів**.

Критерії оцінювання:

- «відмінно» за національною шкалою – суттєве стисле і водночас повне розкриття питання, охайне виконання роботи-**8-10 балів**;
- «добре» за національною шкалою – неповне розкриття питання (на 2/3), охайне виконання роботи – **6-7 балів**;
- «задовільно» за національною шкалою – часткове розкриття питання (на 1/3), неохайне виконання роботи-**4-5 балів**;
- «не задовільно» за національною шкалою – не розкриття питання , неохайне виконання роботи-**0-3 бали**.

Поточний тестовий контроль з кожного розділу

- Поточний тестовий контроль проводиться 2 рази протягом вивчення навчальної дисципліни за розробленими комплексними тестовими завданнями у системі електронного навчання «MOODLE» та включає оцінку відповіді на 20 тестових завдань, кожна правильна відповідь оцінюється в **1 бал**. Максимально можна набрати **20 балів**.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які набрали мінімально 35 балів з 60 можливих.

Підсумковий контроль

Підсумковий контроль складається з **підсумкового тестового контролю** та **екзамену**.

Підсумковий тестовий контроль

- **Підсумковий** тестовий контроль проводиться 1 раз наприкінці вивчення дисципліни перед складанням екзамену за розробленими комплексними тестовими завданнями у системі електронного навчання «MOODLE» та включає оцінку відповіді на 20 тестових завдань, кожна правильна відповідь оцінюється в **1 бал**. Максимально можна набрати **20 балів**.

Екзамен

- **Екзамен** передбачає підсумковий контроль знань та відбувається у вигляді усного опитування за основними положеннями курсу. Екзамен складається з 2-х теоретичних питань та 1-го практичного завдання.

- Кожна відповідь на теоретичне питання оцінюється від 0 до 7 балів. Сумарно за 2 відповіді студент отримує до 14 балів. Виконання практичного завдання оцінюється від 0 до 6 балів. Максимально на екзамені можна набрати **20 балів**.

Критерії оцінювання знань:

- «відмінно» за національною шкалою – студент отримує 20-16 балів (володіння спеціальною термінологією, послідовна, логічна, обґрунтована відповідь на 2 теоретичних питання з висновками в кінці відповіді, уміння творчо розв'язувати практичне завдання, наявність окремих несуттєвих помилок під час відповіді);
- «добре» за національною шкалою – студент отримує 15-13 балів (послідовна, логічна, обґрунтована відповідь на 2 теоретичних питання та правильне виконання практичного завдання, допущено окремі несуттєві помилки під час відповіді та виконання практичного завдання);
- «задовільно» за національною шкалою - студент отримує 12-9 балів (зміст матеріалу викладено частково, з порушенням іноді послідовності викладання, студент частково володіє знаннями практичного матеріалу, при поясненні понять допущено помилки, суть питання в основному розкрита, не зважаючи на зазначені вище);
- «не задовільно» за національною шкалою студент отримує 8-0 балів (непослідовна відповідь на 1 запитання, наявність істотних помилок під час відповіді на друге питання, наявність істотних помилок або невиконання практичного завдання).

Сумарно студент може отримати протягом двох атестацій 100 балів за:

- Виконання практичних завдань з кожного розділу за рахунок часу, відведеного на практичних заняттях до **20 балів**;

- Виконання письмової контрольної роботи до **20 балів**;
- Поточний тестовий контроль з кожного розділу до **20 балів**;
- Підсумковий тестовий контроль до **20 балів**;
- Підсумковий семестровий контроль (екзамен) – до **20 балів**.

Зміст навчальної дисципліни	Кількість контрольних заходів	Вага за 1 контрольний захід, балів	Максимальна кількість балів
Поточний контроль знань			
Практичні заняття	8	2,5	20
Письмова контрольна робота (Розділ 1, Розділ 2)	2	10	20
Поточний тестовий контроль (Розділ 1, Розділ 2)	2	10	20
Усього за поточний контроль знань	14		60
Підсумковий контроль знань			
Підсумковий тестовий контроль	1	20	20
Екзамен	1	20	20
Усього за поточний контроль знань			40
Загалом	16		100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)		
E	60 – 69 (достатньо)	3 (задовільно)	Не зараховано
FХ	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Богдановська Н.В. Фізична реабілітація хворих різних нозологічних груп: навч. посіб. для студ. ф-ту фіз. вих-ня спец. "Фізична реабілітація" реком. МОНУ. Запоріжжя: ЗНУ, 2011. 314 с.

2. Карпухіна Ю.В. Основи фізичної реабілітації: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. реком. МОНУ.Херсон : ОЛДІ ПЛЮС, 2016. 308 с.
3. Маліков М.В. Функціональна діагностика у фізичному вихованні і спорті: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів рек. МОН України. Запоріжжя : ЗНУ, 2006.227 с.
4. Борщевська Л. В. На допомогу батькам, що мають дітей з особливими потребами (методичні рекомендації). К.: Укр. інститут соціальних досліджень, 1998. 79с.
5. Іванова І. Б. Соціально-психологічні проблеми дітей-інвалідів / І. Б. Іванова. К.: Логос, 2000. 87 с.

Додаткова:

6. Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами . Соціальна робота в Україні: теорія і практика. 2003. № 4. С. 96–98.
7. Ломонос Н. Забери дитину у хвороби. Запорізька правда. 2005. 13 серпня (№125). С. 4.
8. Мельник М.В. Відновлення функції колінного суглоба у хворих з дитячим церебральним паралічем : автореф. дис. ... канд. мед. наук : 14.01.21. К., 2007. - 20 с.
9. Морозов О.В. Вплив фізичної активності на перебіг цукрового діабету І типу та обґрунтування планування фізичних навантажень у хворих дитячого вік : автореф. дис. канд.мед. наук : 14.01.14 : захищ. 11.06.15. Харків, 2015. 24 с.
10. Насибуллін, Б. А. Стан показників деяких регуляторних систем організму дітей, хворих на дитячий церебральний параліч. Проблеми медичної науки та освіти. 2005. № 4. С. 29-31.
11. Нетрадиційний підхід до занять фізичним вихованням у вищих навчальних закладах з хворими на дитячий церебральний параліч. Оздоровча і спортивна робота з неповносправними : Збірник наукових статей з проблем фізичного виховання і спорту та фізичної реабілітації неповносправних. Львів : Ахіл, 2003. -Вип.1: Періодичне видання. С. 60-62.
12. Юшковська, О. Г. Саногенетична роль реабілітаційного впливу на м'язові спіралі у формуванні правильного рухового стереотипу тіла хворих на спастичні форми дитячого церебрального паралічу. Медична реабілітація курортологія фізіотерапія. 2012. № 2. С. 34-38.
- 13.Юшковська, О.Г. Збільшення обсягу рухів шийної ділянки хребта як критерій ефективності реабілітаційного впливу на м'язові спіралі у хворих на спастичні форми дитячого церебрального. О.Г. Страшко Є.Ю. Юшковська. Медична реабілітація курортологіяфізіотерапія. 2013. № 1. С. 43-46.

Інформаційні ресурси

1. Медична інформаційна мережа [Електронний ресурс].-Режим доступу: <http://www.medicinform.net/human/fisiology.htm>

2. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Наукова електронна бібліотека [Електронний ресурс].-Режим доступу: http://elibrary.ru/title_about.asp?id=8254
4. Новая электронная библиотека [Електронний ресурс].-Режим доступу: <http://www.newlibrary.ru>
5. Электронная Научная Интернет Библиотека [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://lib.e-science.ru/book>

Погоджено _____
навчальний відділ
« ____ » _____